

เรื่องใหญ่ ๕ เรื่อง ที่คุณทักษิณน่าจะทำได้

ประเวศ วะสี

เมื่อกว่า ๒๐ ปี มาแล้ว ผมเคยเขียนเรื่อง **วิกฤตการณ์คลื่นลูกที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์** ๓ ลูก แรกไทยสามารถผ่านพ้นมาได้ แต่ลูกที่ ๔ นี่ยากสุด ๆ เพราะเป็น**วิกฤตความซับซ้อน** สังคมปัจจุบันต่างจากสังคมโบราณโดยสิ้นเชิง ที่เรื่องต่าง ๆ เชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อนกว้างไกลไปทั่วโลก เป็น**ระบบซับซ้อน** (Complexity system) ที่มีลักษณะแปลกใหม่ เข้าใจได้ยาก

เมื่อไม่เข้าใจก็แก้ไขจัดการได้ยาก ในสหรัฐอเมริกา เมื่อ Bill Clinton กำลังเผชิญคดีเรื่องชู้สาวกับ Lewinsky ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดคนหนึ่งที่มาทำงานกล่าวว่า คลินตันเป็นคนอเมริกันน้อยคนที่เข้าใจความซับซ้อน

ในประเทศไทย **คุณทักษิณ ชินวัตร** เกือบจะเป็นคนไทยคนเดียวที่เข้าใจความซับซ้อนและมีความเป็นผู้นำสูง

วิกฤตการณ์ที่ประเทศไทยมีอยู่อย่างเรื้อรัง ทำลายโอกาสที่ประเทศไทยเคลื่อนสู่อนาคต แต่ติดอยู่ในอดีตทำให้เคลื่อนสู่อนาคตไม่ได้ ปัญหาใหญ่ ๆ ยาก ๆ ต้องการคนที่คิดใหญ่และมีความเป็นผู้นำสูง การคิดและทำแบบหน่อมแน้ม และบริหารแบบจิปาถะไม่สามารถนำประเทศไทยออกจาก “**หลุมดำ**” แห่งวิกฤตการณ์ได้

ในขณะนี้จะชอบหรือไม่ชอบ จะผิดหรือถูก คุณทักษิณเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในทางการเมือง จึงน่าจะนำในการทำเรื่องใหญ่ ๆ ๕ เรื่อง ดังต่อไปนี้

๑. **ขจัดความยากจนลดความเหลื่อมล้ำให้ได้** ความเหลื่อมล้ำแบบสุด ๆ เป็นห่วงโซ่ห่วงแรกที่น่าไปหาปัญหาอื่นทั้งปวง จำเป็นต้องแก้ไขให้ได้ แต่ก็ยากสุด ๆ ดูตัวอย่างสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นมหาอำนาจอันดับ ๑ ของโลก บัดนี้มีความเหลื่อมล้ำสุด ๆ เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า **99:1** คือการพัฒนาเป็นประโยชน์ต่อคนเปอร์เซ็นต์เดียวเท่านั้น อีก 99 ไม่ได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์ **การพัฒนาเศรษฐกิจมหภาคอย่างเดียว**แก้ความเหลื่อมล้ำไม่ได้ แต่กลับทำให้มากขึ้นแบบที่เรียกว่า **รวยกระจุก จนกระจาย**

กฎแห่งเรื่องนี้อยู่ที่คำว่า บูรณาการ คือ

- ๑) บูรณาการระหว่างเศรษฐกิจมหภาคกับเศรษฐกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน
- ๒) พัฒนาพื้นที่อย่างบูรณาการ ๘ มิติ โดยเอาการสร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่เป็นจุดคนจัด

๘ มิติ คือ

เศรษฐกิจ - จิตใจ - สังคม - สิ่งแวดล้อม

- วัฒนธรรม - สุขภาพ - การศึกษา - ประชาธิปไตย

ทั้ง ๘ ต้องบูรณาการอยู่ในกันและกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ

การมี**สัมมาชีพเต็มพื้นที่** หมายถึงหายจนถ้วหน้า มีรายได้ มีเงินออม อยู่เย็นเป็นสุข ประชาชนทั้งประเทศจะมีอำนาจซื้อมาก เศรษฐกิจมหภาคจะเติบโตและมั่นคง เพราะอยู่บนฐานที่แข็งแรงของเราเอง ไม่ต้องรอพึ่งพิงตลาดภายนอกเพียงอย่างเดียว

๒. **แก้ปัญหาน้ำท่วมให้ได้อย่างเด็ดขาด** ประเทศไทยประสบภัยน้ำท่วมมากขึ้นทุกที ก่อความลำบากยากแค้นให้ประชาชนและกระทบเศรษฐกิจขนาดหนัก ต้องคิดใหญ่ แก้ปัญหาให้ได้ อย่างเด็ดขาดและถาวร ด้วยมาตรการ ๓ ประการ คือ

- ๑) **ขุดสระประจําครอบครัว** การมีสระน้ำประจําครอบครัวจะแก้ปัญหาคความยากจน เพราะใช้เลี้ยงปลา ปลูกผัก ปลูกไม้ยืนต้น ที่ให้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจสูง ต้นไม้แต่ละต้นเก็บน้ำได้จํานวนมหาศาล การมีสระน้ำประจําครอบครัว นอกจากจะหายจนถ้วหน้าแล้ว ยังเป็นการเก็บน้ำไว้ได้จํานวนมหาศาล
- ๒) **ทำธนาคารน้ำบาดาลขนาดใหญ่** ที่สามารถสูบน้ำไปเก็บไว้ใต้ดินป้องกันน้ำท่วม แล้วยังสูบน้ำขึ้นมาใช้ป้องกันความแห้งแล้ง
- ๓) **ทำคลองระบายน้ำขนาดใหญ่** แบบ “ต้า-ยวินเหอ” ของจีน ผันน้ำไปสู่แม่น้ำสายอื่นได้อย่างรวดเร็ว ป้องกันน้ำท่วม อาจใช้ผลิตไฟฟ้าได้ด้วย

๓. **สร้างความสงบสุขจังหวัดชายแดนใต้** ที่เรียกว่าไฟใต้ ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนใต้ดำรงอยู่เกือบ ๓ ทศวรรษแล้ว หมดงบประมาณไปหลายแสนล้านบาท ต้องสงบภายในรัฐบําลนี้ ต้องใช้วิธี **พลิกความคิดออกจากวิกฤต** ซึ่งคนไทยเก่งมากในเรื่องนี้ ในสงครามกลางเมือง เมื่อนักศึกษา ปัญญาชน หลายพันคนหนีเข้าป่าหลังเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ไปร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์จับอาวุธขึ้นต่อสู้อำนาจ ผู้คนทั้งสองฝ่ายล้มตายนับร้อยนับพัน แต่เมื่อคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ ออกมา การสู้รบยุติลงทันที คนเข้าป่าคืนเมืองมาผสมกลมกลืนกันอย่างไร้ตะเข็บ ลีควนยุกกล่าวว่า “มีแต่คนไทยเท่านั้นที่ทำอย่างนี้ได้” คำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ เป็นการพลิกความคิด พลิกโอกาสต้องไปศึกษาดู ถึงเวลาที่จะต้องพลิกความคิด โดยคำสั่ง/๒๕๖๗ จะพลิกอย่างไร ต้องการคนที่เข้าใจสาเหตุที่แท้จริง

ขอชี้แนะแต่เพียงว่า กรอบใหญ่ที่สุดของเรื่องนี้อยู่ที่ประเทศไทยจะต้องเป็นพันธมิตรกับโลกมุสลิม ๑,๕๐๐ ล้านคน ในการสร้างสันติภาพโลก

๔. **สร้างความลงตัวทางการเมือง** ประเทศไทยมีความไม่ลงตัวทางการเมืองมากกว่า ๑๐๐ ปี ถ้านับตั้งแต่เจ้านายและขุนนางที่ทำการราชการอยู่ในยุโรป มีพระองค์เจ้าปฤษฎางค์เป็นหัวหน้าถวายฎีกาต่อ ร.๕ ขอให้ปฏิรูปการปกครอง และ**กบฏหมอบลิ่ง** ในต้นรัชกาลที่ ๖ เหตุการณ์ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ต่อจากนั้นก็มีการปฏิวัติรัฐประหารอีกหลายครั้ง มีรัฐธรรมนูญกว่า ๒๐ ฉบับ การเมืองไทยก็ยังไม่เคยลงตัว ทำให้ประเทศเสียโอกาสคล้ายกรุงศรีอยุธยา จะต้องทำให้ลงตัวภายใน ๓ ปีนี้

สาเหตุของความขัดแย้งทางการเมืองขึ้นกับทัศนะและวิธีคิดที่ผิด คือการเห็นเป็นส่วน ๆ และทำแบบแยกส่วน เหมือนกับ**ตาบอดคลำช้าง** คนตาบอดมองไม่เห็น**ช้างทั้งตัว** ใช้มือคลำรู้เป็นส่วน ๆ เลยทะเลาะกันใหญ่ ผู้รู้ช้างเป็นส่วน ๆ ถ้าตาไม่บอดเห็นช้างทั้งตัวก็ไม่มีอะไรจะทะเลาะกัน เพราะส่วนต่างล้วนเป็นของช้างตัวเดียวกัน

การบูรณาการสู่องค์กรรวม เป็นธรรมชาติ

เช่น ระบบร่างกายมนุษย์ซึ่งเป็นระบบที่วิจิตรที่สุดในจักรวาล ประกอบด้วยส่วนย่อยคือ เซลล์ต่าง ๆ เป็นล้าน ๆ เซลล์ และอวัยวะอีกจำนวนมาก เซลล์นั้นแตกต่างกันตั้งแต่เซลล์หัวแม่เท้าจนถึงเซลล์สมอง

ความหลากหลายสุดประมาณนี้บูรณาการกันอย่างสมบูรณ์เป็นองค์กรรวม คือ ความเป็นคน ก็เกิดคุณสมบัติใหม่อันมหัศจรรย์เหนือความเป็นอวัยวะ

เช่นเดียวกับเครื่องบินประกอบด้วยชิ้นส่วนหลายหมื่นชิ้น เมื่อประกอบกันตามโครงสร้างจนครบบริบูรณ์เป็นองค์กรรวม ก็เกิดคุณสมบัติใหม่อันมหัศจรรย์คือ บินได้ ขณะที่ไม่มีชิ้นส่วนใดที่บินได้เลย ต้องเป็นองค์กรรวมจึงจะบินได้

ถ้าทุกส่วนของประเทศไทยบูรณาการกันเป็น **องค์กรรวมประเทศไทย** จะเกิดคุณสมบัติใหม่อันมหัศจรรย์ หรือ **ประเทศไทยที่บินได้** ประเทศไทยไม่เคยบินได้เลย เพราะเราผลิตแต่ชิ้นส่วนไม่เข้าใจความเป็นองค์กรรวม แล้วยังทะเลาะกันแบบ “**ตาบอดคลำช้าง**” ถ้ามีทัศนะองค์รวม ช้ายกับชวาก็ไม่มีอะไรจะต้องติกัน

เพราะความเป็นคนก็ต้องมีทั้งแขนซ้ายและแขนขวา เครื่องบินจะบินได้ก็ต้องมีทั้งปีกซ้ายและปีกขวา

ปัญญาเชิงทัศนะ เป็นเรื่องสำคัญ

การเห็นแบบแยกส่วนเป็น **อวิชชา** หรือความโง่เขลา เป็นต้นเหตุของทุกข์
เมื่อพรรคอนาคตใหม่กำลังตั้ง ผมเขียนบทความเรื่อง พรรคอนาคตใหม่กับกองทัพ จะ
ร่วมกันพัฒนาบ้านเมืองได้อย่างไร เพราะรู้ว่าอะไรจะเกิดกับพรรคคนรุ่นใหม่
อาจารย์นิธิเขียนตำมอย่างเสียหาย เป็นที่ขบขันแก่คนที่คิดอย่างเดียวกัน
ผู้นำประเทศต้องนำทาง การคิด และทิศทาง
ประธานาธิบดีอเมริกันคนหนึ่งกล่าวว่า หน้าที่ของประธานาธิบดีนั้น “ the least for
administration” คือ บริหารจัดการให้น้อยที่สุด บทบาทสำคัญที่สุดคือ นำประชาชนไปใน
ทิศทางที่ถูกต้อง นั่นคือ **ไม่บริหารจิตปาละ** แต่นำในทิศทางที่ถูกต้อง
ภายใน ๓ ปีข้างหน้า ถ้าผู้นำนำการคิดแบบ**บูรณาการสู่องค์กรรวมประเทศไทย** การเมือง
ของไทยจะลงตัวเสียที อย่าเสียโอกาส

๕. **สร้างจิตสำนึกใหม่และสันติภาพ** เมื่อคุณทักษิณยังลี้ภัยการเมืองอยู่ที่ดูไบ วันหนึ่ง **ดร.จารย์
พรณ กุลติก** ซึ่งทำงานร่วมกับผมเรื่อง จิตตวิวัฒน์ บอกว่าจะไปเยี่ยมคุณอา (ทักษิณ) ที่ดูไบ
อาจารย์มีอะไรจะฝากถึง “คุณอา” ใหม่ ผมจึงฝากจดหมายถึงคุณทักษิณมีใจความว่า คุณ
ทักษิณน่าจะหาเกาะสักเกาะหนึ่ง ตั้งชื่อว่า “เกาะแห่งจิตสำนึกใหม่และสันติภาพ” ระดมคนมา
ศึกษาค้นคว้าและคุยกันเรื่องจิตสำนึกใหม่และสันติภาพ ซึ่งมีประโยชน์ทั้งต่อโลกและต่อ
ประเทศไทย

เรื่องนี้เป็นอย่างนี้ครับ ขณะนี้โลกกำลังวิกฤตอย่างรุนแรงเพราะเสียสมดุลทุกมิติ ตั้งแต่
ธรรมชาติแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง จนถึงตัวมนุษย์เอง อะไรที่เสียสมดุลจะปั่นป่วน
วุ่นวาย รุนแรง วิกฤต ไม่ยั่งยืน มีความเห็นกันว่าอารยธรรมตะวันตกสิ้นสุดลงแล้ว โลกไม่
สามารถจะไปต่ออย่างเดิม โดยมีเพียงทางออกทางเดียวเท่านั้น คือ

ปฏิวัติจิตสำนึก (Consciousness Revolution) หรือการสร้างจิตสำนึกใหม่ (New
consciousness)

จิตสำนึกใหม่คืออะไร และคืออะไร ขอยกตัวอย่างรูปธรรมที่จำได้ง่าย

มนุษย์อวกาศชื่อ Edgar Mitchell ยืนอยู่บนดวงจันทร์ มองมาเห็นโลกทั้งใบลอยฟ่อง
อยู่ในอวกาศ เขากลับมายังโลกและกล่าวว่า “I came back to Earth, a totally changed
man” ผมกลับมายังโลกเป็นคนที่ไม่เคยเป็นมาก่อน การเปลี่ยนแปลงที่รวมถึงมีจิตใจที่เบา
สบาย มีความสุขอย่างลึกซึ้งในตัว ประสบความงามในทุกสิ่งทุกอย่าง เกิดมิติจิตอันไพศาลต่อ
เพื่อนมนุษย์และสรรพสิ่ง อันเป็นไปเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล

นั่นเป็นอาการของการเข้าถึงสิ่งสูงสุด คือ ความจริง ความดี ความงาม

ความจริง คือ โลกเป็นองค์รวมหนึ่งเดียว

อยู่บนโลกก่อนไปดวงจันทร์ เขาเห็นโลกแบบแยกส่วน อยู่บนดวงจันทร์เห็นโลกเป็นหนึ่งเดียวกัน (Oneness) เมื่อเข้าถึงความจริงก็เกิดความสุข ประสบความงาม และเกิดความรัก หรือไมตรีจิตอันไพศาล นี่คือ ความดี

โดยสรุป จิตสำนึกใหม่ทำให้ **สุข งาม ดี** ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสมดุล เป็นการสร้างโลกยุคใหม่

คุณทักษิณ ควรตั้ง **“สถาบันจิตสำนึกใหม่และสันติภาพ”** ระดมคนเก่ง ๆ มาค้นคว้าให้หมดทั้งโลกว่า จิตสำนึกใหม่คืออะไร เกิดขึ้นได้อย่างไร แล้วจัดการเผยแพร่อบรม ไปจนถึงการจัดประชุมสันติภาพโลก

คุณทักษิณเองก็เป็นนักอ่านตัวยง ถ้าอ่านไปกับทีม ตัวคุณทักษิณก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้ง ทำนองเดียวกับที่เกิดขึ้นกับมนุษยอวกาศ Edgar Mitchell ถ้าเกิดขึ้นอย่างนั้นจริง คุณทักษิณจะก้าวข้ามความแตกแยก ยังประโยชน์ให้เกิดกับไทยและโลก

นี้เป็น ๕ เรื่องใหญ่ที่ท้าทายการนำของคุณทักษิณ ขออวยพรให้ประสบความสำเร็จ เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยามและแก่นมนุษยชาติทั่วโลก

เขียนเมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๖๗